

نمونه‌ای چند از لغت آذری

بقیه از شماره‌اسبق

تبریز - نام قصبه مرکزی آن بخش
 dehlân - ب سراسکنند «تبریز»
 dehgorji - ب اشنویه «رضائیه»
 dehestân - ب مرکزی «اهر»
 barra deh - ب سراسکنند «تبریز»
 bezma deh - ب حومه «خوی»
 tana deh - ب سراسکنند «تبریز»
 xorram deh - ب شاهین‌دژ «مراغه»
 ۴۶۹ - دی، di = مخفف «دیه»

ده =

avdi - ب سلوانا «رضائیه»
 erdi - ب مرکزی «اردبیل»
 sardi - ب مرکزی «اردبیل»
 sed di - ب بلدشت «ماکو»
 ۴۷۰ - دیج ویدیج (= دیزه)

dijvijin - ب مرکزی اردبیل -
 ایضاً نام ده مرکزی آن دهستان
 dicân - ب «آلات برآغوش»
 ۴۷۱ - دید (از دیدن)

didân - ب حومه «رضائیه»
 didabân - ب مرکزی «مرند»
 ۴۷۲ - دیر (آذ)

dirik - ب شاهپور «خوی»
 ۴۷۳ - دیز = قلعه و حصار (آذ)
 diz - ب شاهرود «هروآباد»
 diz bin - ب مرکزی «اهر»
 qešlâq diz - ب شاهرود «هروآباد»
 âli dizga - ب نمین «اردبیل»

bârân duz - ب - حومه «رضائیه»
 bârân duz cây - ب حومه «رضائیه»
 ۴۶۴ - دوست (آذ)

در زبان فعلی dost تلفظ میشود .

berâ dust - ب صومای «رضائیه»
 dustân - ب شاهپور «خوی»
 dust lu - ب شاهرود «هروآباد»
 ۴۶۵ - دوک (آذ)

beduk - ب صومای «رضائیه»
 duqân - ب مرکزی «اهر»

۴۶۶ - دوغ = دنبه، چربی (آذ)

و باین معنی در کردی نیز معمول است

dugar - ب شاهرود «هروآباد»
 dugigân - ب مرکزی «مرند»

۴۶۷ - دول = ظرف مربع و مخروطی
 شکل که از چوب سازند و در مرکز مخروطی
 آن سوراخی کنند و محاذی سوراخ سنگ
 آسیا نصب کنند:

dulân - ب کلپیر «اهر» - dul -
 بخشی از شهرستان «رضائیه»

sijâk dulân - ب «آلان برآغوش»
 دول = بمعنی «دلو» عربی است

gâv dul - ب مرکزی «هروآباد»
 ایضاً ب مرکزی «اهر»

۴۶۸ - ده (آذ)

dehxârqân - ب یکی از چهار بخش

qara div - ب سراسکند «تبریز»
 ۴۸۰ - دیوار (آذ)
 cahâr divâr - ب حومه «مهاباد»
 âq divâr - ب مرکزی «اهر»
 ۴۸۱ - دهنه (آذ)
 rox dahana - ب سلدوز «رضائیه»
 ۴۸۲ - راه = راه (آذ)
 suta râš - ب حومه «رضائیه»
 berâdust - ب صومای «رضائیه»
 ۴۸۳ - راز - (آذ)
 râzliq - ب مرکزی «سراب» -
 ایضاً نام ده مرکزی دهستان رازلیق
 râzi - ب حومه «خوی»
 râziyân - ب عجب شیر «مراغه»
 bâ râz - ب عجب شیر مراغه -
 berâzân - ب سلوانا «رضائیه»
 ۴۸۴ - راژ = توده، خرمن پاک
 نکرده (آذ)
 râžân - ب سلوانا «رضائیه»
 râžqun - ب اشنویه «رضائیه»
 žârâži - ب سلوانا «رضائیه»
 ۴۸۵ - رام = آموخته و فرمانبردار
 آرامش - خوش و خرم (آذ)
 pârâm - ب هریس «اهر»
 mehrâm - ب هریس «اهر»
 ۴۸۶ - راه (آذ)
 râhvâ - ب حومه «رضائیه»
 lâtun rahdâr - ب آستارا

dizga diz - ب حومه «خوی»
 diz mâr - یکی از دهستانهای ورزقان
 ۴۷۴ - دیزج معرب دیزگ =
 دز کوچک
 dizaž - ترک «میانه»
 xoyin dizaž - ب ورزقان «اهر»
 dizaž - ب حومه «خوی» - ایضاً ب
 سلوانا رضائیه - ایضاً ب مرکزی
 «مراغه» - ایضاً ب سلدوز رضائیه -
 ایضاً حومه «خوی»
 ۴۷۵ - دیس = اندازه (؟) در کردی
 نیز معمول است
 andis - ب هریس «اهر»
 ۴۷۶ - دیش = داد و دهش (؟)
 dišâb - ب ترکمان «میانه»
 diš gadugi - ب کلیبر «اهر»
 ۴۷۷ - دیل = برده و اسیر - دل (آذ)
 و بمعنی اول در کردی نیز معمول است
 dilmân dara - ب شاهپور «خوی»
 dila zi - ب شاهپور «خوی»
 gurâ dil - ب مرکزی «اردبیل»
 ۴۷۸ - دیلم = نام طایفه (آذ)
 deylanideh - ب شاهپور «هر و آباد»
 deylamšâh - ب آلان براغوش
 «سراب»
 ۴۷۹ - دیو (آذ)
 divleq - ب مرکزی «اردبیل»
 div arzim - ب مرکزی «مراغه»

- ۴۸۷ - رچ - ردیف، رژه (آذ)
 raj - ب مر کزی «سراب»
 ۴۸۸ - رُخ = شکاف و دهنه (آذ)
 rox dahana - ب سلدوز «رضائیه»
 ۴۸۹ - رز = تآك (آذ)
 razgâh - ب مر کزی «اردبیل»
 razka - ب سلوانا «رضائیه»
 razin - ب مر کزی «اهر»
 razi - ب مر کزی «خیابو»
 ۴۹۰ - رُزی = روزی (آذ)
 در زبان فعلی آذربایجان «روزی»
 معمولست
 rozi - ب ورزقان «اهر»
 ۴۹۱ - رژ = رج و ردیف (آذ)
 kuka raž - ب حومه «خوی»
 ۴۹۲ - رس (از رسیدن)
 در جزء دوم: âbras - ب مر کزی «سراب»
 âvrasi - ب سلوانا «رضائیه»
 ۴۹۳ - رَش = سیاه (آذ)
 در کردی نیز معمول است
 barda raš - ب صومای «رضائیه»
 ایضاً ب حومه «خوی»
 darviš raš - ب تکاب «مراغه»
 ršaa kân - ب حومه رضائیه - ب
 سردشت «مهاباد»
 ۴۹۴ - رُشت = رشت = فروغ و
 روشنائی (آذ)
 rošet - ب بناب «مراغه»
- ۴۹۵ - رشه = سیاهی
 rašatin - ب کلپبر «اهر»
 rašakân - ب حومه «رضائیه»
 ۴۹۶ - رشت = خاک و گرد و غبار (آذ)
 rašt âbâd - ب کاغذکنان «هروآباد»
 ایضاً ب مر کزی «اهر»
 ۴۹۷ - رَک = رج و صف (آذ)
 rakân - ب حومه «رضائیه»
 ۴۹۸ - رو (از رفتن)
 ravand - ب صومای رضائیه - ایضاً
 ب حومه «خوی»
 taxtravân - ب سیه چشمه «ماکو»
 ۴۹۹ - روا = روا (آذ)
 ravâ dânaq - ب ورزق «اهر»
 ۵۰۰ - رواس = رواس = ریواس (آذ)
 ravâsjân - ب مر کزی «اهر»
 ۵۰۱ - روج = روز (آذ)
 sâruja - ب میان دو آب «مراغه»
 ایضاً ب قره آغاج «مراغه»
 oruj - ب ورزقان «اهر»
 orujak - ب قره آغاج «مراغه»
 peruj - ب مر کزی «هروآباد»
 ۵۰۲ - رود (آذ)
 andrud - کاغذکنان «هروآباد»
 sardarud - ب مر کزی «تبریز»
 haštarud - ب «میانه»
 bâbârud - ب حومه «رضائیه»
 pila rud - ب نمین «اردبیل»
 tajra rud - ب ترکمان «میانه»

۵۰۳- رور = رود (؟)

درهرزنی روده را روره گویند

carur - ب ترك «میان» gotur -

دهستانی از بخش حومه «خوی» - ده

مرکزی آن goturlâr ب حومه «رضائیه»

۵۰۴- روشن (آذ)

rowšanaq - ب مرکزی «اردبیل»

۵۰۵- روله = فرزند

در کردی معمول است

hamrula - ب شاهیندژ «مراغه»

۵۰۶- روی = مس یا قلع گداخته (آذ)

ruindaraq - ب مرکزی «اردبیل»

۵۰۷- ره = مخفف (راه)

rahâl - ب حومه خوی - نام ده

مرکزی از دهستان رهال - ایضاً ب

مرکزی «اهر»

۵۰۸- ریز (ازربختن)

در جزء دوم : âbriz - ب بستان آباد

xâk riz - ب گرمی «اردبیل» -

sorxariz - ب مرکزی «سراب»

qal ariz - ب چلفا «مرند»

۵۰۹- ریش (آذ)

âqja riš - ب قره آغاج «مراغه»

۵۱۰- ریک = هموار - نیک بخت (آذ)

rikâbâd - ب صومای «رضائیه» -

ایضاً بخش شاهپور خوی - ایضاً ب

حومه «رضائیه» ،

segrik - ب سیه چشمه «ماکو»

۵۱۱- ز = مخفف زای (زاده)

kurza - ب «خداآفرین»

amu xân za - ب سرچشمه «ماکو»

۵۱۲- ز ا از زادن (آذ)

vala zâ gerd - ب مرکزی «اردبیل»

زاد = زاده

farrox zâd - ب سلمدوز «رضائیه»

morâ zâd - ب چلفا «مرند»

۵۱۳- زار = زهر؟ - ضعیف و نالان (؟)

zârenji - ب مرکزی «مراغه»

زار = علامت مکان (آذ)

suta zâr - ب سنجد «هر و آباد»

gallazâr - ب دهخوارقان «تبریز»

lâla zâr - ب قره آغاج «مراغه»

golzâr - ب مرکزی مرند - ایضاً

ب ورزقان «اهر»

۵۱۴- زاغه = سوراخ زمین و کوه (آذ)

در رازی نیز معمول است

zâqa - ب مرکزی «مراغه» - ایضاً

ب حومه «خوی»

zâqalâr - ب قره آغاج «مراغه»

qarzâq - ب شاهیندژ «مراغه»

۵۱۵- زال = پیرفروتوت یا چیره و غ لب

بمعنی دوم در کردی معمول است

zâl - ب زنوز «مرند»

۵۱۶- زان = دان (علامت مکان) (آذ)

golžan - ب شاهپور «خوی»

berazân - ب سلوانا «رضائیه»

- ۵۱۷- زاو = قوی و پرزور -
شکاف ورخته - دره کوه (آذ)
- zâvošt - ب بناب «مراغه»
zâvijân - ب حومه «مهاباد»
zâviyâ - ب جلفا مرند و ۱۶ آبادی
دیگر بهمین نام
- ۵۱۸- زهه (اززدن)
در تبریز پنبه زده را «زده» گویند
zadalu - ب حومه «رضائیه»
زر = مخفف «زار» علامت مکان
(آذ)
- jowzar - ب حومه ماکو
šivazar - ب حومه «مهاباد»
- ۵۱۹- زر = طلا (آذ)
zar bil - ب کلپیر «اهر»
zarqin - ب مرکزی «مرند»
zargâh - ب مرکزی «سراب»
zargar - ب گرمی «اردبیل» - ایضا
مرکزی «اهر»
- zarkatân - ب حومه مهاباد -
ایضا حومه «مهاباد»
zar šuarân - تکاب «مراغه»
zarixân سلوانا «رضائیه»
- ۵۲۰- زر = مخفف زیر (آذ)
zeji - ب حومه «خوی»
- ۵۲۱- زرج - مخفف «زارج»
سارک (آذ)
- zarjâbâd - ب سنجد «هروآباد»
- ۵۲۲- زرد (آذ)
zardlu - ب مرکزی «اردبیل»
zardin - ب ترکمان «میانه» -
zarda xâna - ب هوراند «اهر»
bardazard - ب بوکان «مهاباد»
- ۵۲۳- زرش = زرشک (آذ)
این کلمه در تبریز معمول است
- zarešlu - ب مرکزی «میانه»
- ۵۲۴- زرن = مخفف زرنگ =
درختی کوهی که چوب آن سخت است -
زرشک - گله و رمه اسب (آذ)
- zarandi - ب میانندوآب «مراغه»
zarankoš - ب ترک «میانه»
- ۵۲۵- زرنه = سرنا (آذ)
در تبریز «زرنه» گویند
zernây - ب مرکزی «اردبیل»
- ۵۲۶- زغن (آذ)
zaqanâbâd - ب ورزقان «اهر»
- ۵۲۷- زگ = شکم (آذ)
در کردی نیز معمول است
zegderow - ب حومه مهاباد (شکم)
دریده نیز گویند -
zeg luja - ب استان آباد تبریز -
ایضا «استان آباد»
- ۵۲۸- زم = مخفف زمی و زمین، سرما
و باد سخت (آذ)
- dara zam - ب حومه «رضائیه»
- ۵۲۹- زم = دم (آذ)

- ۵۳۵- زنگ (آذ)
 zang âbâd - ب مرکزی «اهر»
 ایضا صومای «رضائیه»
 zangebâr - ب بستان آباد تبریز ایضا
 ب گرمی «اردبیل»
 zanglân - ب قره ضیاء الدین «خوی»
 ایضا ب سلوانا «رضائیه»
 zangi - ب شبستر «اهر»
 ۵۳۶- زنوز (؟)
 zonuz - بخشی از شهرستان مرند
 قصبه مرکز بخش
 zunuzaq - ب زنوز «مرند»
 ۵۳۷- زنهار (آذ)
 zenhâr - ب تکاب «مراغه»
 ۵۳۸- زیوار = زیوار = کنار
 دیواره (آذ)
 zevâraq - ب بناب «مراغه»
 ۵۳۹- زور (؟)
 zurâbâd - ب حومه «خوی»
 zurân - ب سردشت «مهاباد»
 ۵۴۰- زوم = زون (حصه و بهره؟)
 zumbâlân - ب حومه «رضائیه»
 ۵۴۱- زی (از زیستن) - رك : زیو
 zi nâb - ب شبستر «اهر»
 bara ziri - ب شاهپور «خوی»
 bardazi - ب صومای «رضائیه»
 zi yâlu - ب کلیبر «اهر»
 ۵۴۲- زیان (آذ)

- zombâlân - ب حومه «رضائیه»
 ۵۳۰- زهی = مخفف زمین (آذ)
 isâlu zami - ب حومه «رضائیه»
 qara zami - ب حومه «ماکو»
 زمین
 camanzamin - ورزقان «اهر»
 zir zamin - ب مرکزی «خیاو»
 ۵۳۱- زن = زن = گیاهی است که
 آنرا «دوسر» گویند و در میان جو
 و گندم روید (آذ)
 zenâb - ب سنجید «هروآباد»
 zenâvir - ب سلمدوز «رضائیه»
 zenaq - ب بناب «مراغه»
 zengera - ب حومه «خوی»
 ۵۳۲- زن (آذ)
 zan jâna - ب بلدشت «ماکو»
 zan daraq - ب شاهرود «هروآباد»
 zan gir - ب گرمی «اردبیل»
 do zan - قره ضیاء الدین «خوی»
 ۵۳۳- زنجیر (آذ)
 zanjirâbâd - ب سراسکند «تبریز»
 zanjira - ب مرکزی مرند - ایضا
 ب حومه «ماکو»
 zanjir bolâq - ب مرکزی «اهر»
 ۵۳۴- زند = چوب یا آهن آتش زنه
 درخت مورد (آذ)
 zand âbâd - ب مرکزی «اهر»
 zand - ب سنجید «هروآباد»

ایضاب حومه رضائیه - ب سلوانا «رضائیه»
 - ب سردشت «مهاباد»
 zivik - ب حومه «رضائیه»
 nar ziva - ب اشنویه «رضائیه»
 ۵۴۸ - ژا = جا (؟)
 žarâži - ب سلوانا «رضائیه»
 ۵۴۹ - ژار = زهر، آب تلخی که از
 درخت و نباتات بتراود (آذ)
 žarâbâd - ب سلوانا «رضائیه»
 ایضا ب حومه «رضائیه»
 žarâži - ب سلوانا «رضائیه»
 ۵۵۰ - ژی = وتر - زه - بمعنی «زی»
 از زیستن - آبگیر و شمر (آذ)
 siyâhžiya - ب «آستارا»
 ۵۵۱ - س = مخفف «سا» یا «سر» ؟
 sa kâni - ب اشنویه «رضائیه»
 sa kân - ب صومای «رضائیه»
 ۵۵۲ - سه = ۳ (آذ)
 se salar - ب حومه «رضائیه»
 se gorgân - ب سلوانا «رضائیه»
 se tan - ب «خدا آفرین»
 ۵۵۳ - سا = مخفف ساو - سایه (آذ)
 sâin - ب مرکزی «اردبیل»
 sâruja - ب میان دو آب - «مراغه»
 ایضا ب قره آغاج «مراغه»
 sâxeslu - ب هریس «اهر»
 sâti - ب مرکزی «اهر»
 sâyenjeq - ب مرکزی «مراغه»

زبان بمعنی ضرر در زبان فعلی آذر با بجان
 معمول است - واگر «آن» جزء کلمه
 نباشد مرکب خواهد بود از «زی» بمعنی
 «زیستن» و «ان» جمع
 ham ziyân - قره ضیاء الدین «خوی»
 ۵۴۳ - زیر (آذ)
 zirzamin - ب مرکزی «خیابو»
 zir mânlu - ب حومه «رضائیه»
 zira jig - ب شاهپور «خوی»
 ziri - ب مرکزی «سراب»
 ziriyan - ب کلپیر «اهر»
 ۵۴۴ - زیل = پست، مبدل «زیر» (آذ)
 در مورد «آواز» بجای «زیر» در خراسان
 «زیل» بکار میرود
 در آخر: ar zil - ب ورزقان «اهر»
 barzil - ب مرکزی «مشکین شهر»
 ۵۴۵ - زین (آذ)
 zinâbâd - ب مرکزی «مرند»
 zindašt - ب صومای «رضائیه»
 zinkeš - ب «بستان آباد»
 zinjanâb - ب اسکو «تبریز»
 ۵۴۶ - زینج = زنج صمغ درخت (آذ)
 در خراسان نیز «زنج» گویند
 zinjanâb - ب اسکو «تبریز»
 ۵۴۷ - زیو (از زیستن) - (آذ)
 ziva - ب حومه «خوی» - ایضا ب
 قره آغاج «مراغه» - ایضا ب حومه
 «مهاباد» - ب مرکزی «اردبیل» -

- sâmânlu - ب گرمی « اردبیل »
 ایضا ب مرکزی « اردبیل »
- ۵۶۱- سان = سوهان-سنگساو (آذ)
- sânborân - ب مرکزی « اهر »
- sânjud - ب شاهیندژ « مراغه »
- sâniyân - ب ترکمان « میانه »
 سان = در آخر کلمات مخفف
 ستان (آذ)
- در آخر alusân - ب صومای « رضائیه »
- ۵۶۲- ساو = باج (آذ)
- sâvâlân - ب شبستر « تبریز » -
- sâvân - ب حومه « مهاباد »
- ۵۶۳- سب = sab (؟)
- sabalân - نام کوهی معروف در نواحی
 اردبیل -
- sabalânkandi - ب مرکزی « خیاو »
- sabil - ب تکاب « مراغه »
- ۵۶۴- سبز (آذ)
- sabz - ب مرکزی « میانه »
- kânisabza - ب بوکان « مهاباد »
 ستان (رك: استان)
- در آخر arjestân - ب مرکزی « اردبیل »
- âšestân - ب حومه « اسکو »
- asfestân - ب مرکزی « سراب »
- ۵۶۵- ستوت = ستود؟
- sotut - ب مرکزی « اهر »
- ۵۶۶- ستون (آذ)
- cahârsotun - ب شاهپور « خوی »

- samerti - ب حومه « رضائیه »
- ۵۵۴- سار پرندہ ای معروف-علامت
 مکان- سر (آذ)
- sâr - ب مرکزی « مرند »
- sârâlân - ب حومه « رضائیه »
- sârâjuq - ب حومه « رضائیه »
- ۵۵۵- ساربان (آذ)
- sârbânân - ب شاهرود « مروآباد »
- sârbânqoli - ب شبستر « تبریز »
- sârbânlâr - ب مرکزی « خیاو »
- ۵۵۶- ساروج - ترکیبی از آهک
 و « لوخ » که در آب انبار و حوض
 عوض سمیت بکار میبردند و در خراسان
 « ساروج » گویند (آذ)
- sâruja - ب میان دو آب « مراغه »
 ایضا قره آغاج « مراغه »
- ۵۵۷- سال (آذ)
- sâlta - ب قره ضیاء الدین « خوی »
- sâl li - ب ورزقان « اهر »
- sâmsâlu - ب حومه « رضائیه »
- newsâla - ب بستان آباد « تبریز »
- ۵۵۸- سالار (آذ)
- sâlârâbâd - ب میان دو آب « مراغه »
- firuz sâlâr - ب « دهخوارقان »
- ۵۵۹- سام (؟)
- sâmsâlu - ب حومه « رضائیه »
- ۵۶۰- سامان : خانه وزندگی -
 آرام و سکون نشانه گاه مرز (آذ)

۵۷۰ - سرای = خانه (آذ)
 sarây - ب هریس « اهر » - ایضا
 ب شبستر « تبریز »
 saqin sarây - ب بستان آباد
 qelmânsarây - ب شبستر تبریز
 ۵۷۱ - سرخ (اذ)
 xânaqâh sorx - ب حومه « رضائیه »
 kâni sorx - ب اشنویه « رضائیه »
 sorxâb - ب مرکزی « تبریز »
 ۵۷۲ - سرخه = منسوب بسرخ - نام
 نوعی از کبوتر سرخ رنگ (آذ)
 sorxa - ب بستان آباد - ایضا ب
 مرکزی مرند
 sorxadizaj - ب ورزقان « اهر »
 sorxariz - ب مرکزی « سراب »
 sorxagâv - ب ترکمان « میانه »
 ایضا ب ورزقان « اهر »
 sorxakamarân - ب « خداآفرین »
 ۵۷۳ - سرد (آذ)
 sardâb - ب ورزقان « اهر »
 sardâ rud - ب حومه « رضائیه »
 sarda rud - ب اسکو « تبریز » قصبه
 دهستان « سردرود »
 sardhâ - ب مرکزی « سراب »
 ۵۷۴ - سردار (آذ)
 sardârâbâd - ب کلپیر « اهر » -
 ایضا حومه « مهاباد »
 ۵۷۵ - سرو (آذ)

sotun tapa - شاهپور « خوی »
 ۵۶۷ - سخت : دشوار - محکم -
 سنجیده (آذ)
 saxt del - ب قره آغاج « مراغه »
 saxti tapa - ب سلدوز « رضائیه »
 ۵۶۸ - سر (آذ)
 sareskand - بخشی از تبریز
 sarband - ب نمین « اردبیل »
 sarpâdaraq - ب ورزقان « اهر »
 sarâb یکی از شهرستانهای آذربایجان
 و نام مرکز آن شهرستان
 سر - به معنی بزرگ
 sarân sar - ب مرکزی « سراب »
 sarand - ب ورزقان « اهر »
 سر = در آخر علامت مکان (آذ)
 âvân sar - ب ورزقان « اهر »
 âznâv sar - ب شاهرود « هروآباد »
 junga sar - ب حومه « خوی »
 canga sar - ب شاهپور « خوی »
 xâna sar - ب ورزقان « اهر »
 ۵۶۹ - سیر = سیر (آذ)
 serow - ب صومای رضائیه
 seryâb - ب هوران « اهر »
 serik - ب قره آغاج « مراغه »
 سرا = (رك : سرای)
 sarâjar - ب کلپیر « اهر »
 sarâjerlu - ب کلپیر « اهر »
 sarâju - ب مرکزی « مراغه »

کله ورمه (آذ) selgord - ب جلفا «مرند»،
 selvâ - ب شاهرود «هر و آباد»
 selvânâ - بخشی از رضائیه - دهی
 در آن بخش
 ۵۸۳ - سَلْ = مخفف «سول» = اسب
 والاغی که خطی سیاه از کاکل تادمش
 کشیده شده باشد
 آن یکی عیسی آندگر خرسول
 واندگر خضرو آنچهارم غول
 (سنائی)
 ودر کردی «سول» بمعنی «موزه» و
 شور آمده (آذ)
 solâla - ب گرمی «اردبیل»
 solduz - ب «رضائیه»
 ۵۸۴ - سَلْ = چیزیکه از چوب و
 خلاشه برهم بندند و با آن از آب بگذرند
 مخفف «سال» - (؟)
 salkada - ب «حومه خوی»
 salama - ب بلادشت «ماکو»
 salmâs = اسم سابق «شاپور»
 سَلْمَر = سالار
 se salar - ب حومه «رضائیه»
 ۵۸۵ - سِنْ = سن؟ = مخفف «سان»
 یا «سون»؟
 در آخر: arson. ب مرکزی «هر و آباد»،
 sonlu - ب سراسکند «تبریز»
 ۵۸۶ - سِنْ = جانوری کوچک که

sarv âqâji - ب گرمی «اردبیل»
 ۵۷۶ - سرین (سرد + بن نسبت؟)
 = خنک (آذ)
 در زبان فعلی آذربایجان این کلمه در
 مورد هوا و آب و نوع آن بکار میرود
 sarindizaj - ب اسکو «تبریز»
 ۵۷۷ - سِسْ = سست (آذ)
 در کردی نیز معمول است
 sesyârak - ب صومای «رضائیه»
 ۵۷۸ - سَخْ = پوشق سقف خانه و
 امثال آن - سنگ (آذ)
 saqin sarây - ب «بستان آباد»
 ۵۷۹ - سفید (آذ)
 safid âb - ب شاهرود «هر و آباد»
 safidân جدید و عتیق در دو نقطه از
 ب و رزقان «اهر»
 safid xâni - ب ترک «میانه»
 safid kamar - ب شهبستر «تبریز»
 safidaxân - ب بستان آباد
 ۵۸۰ - سِقْ = سنگ - سرکه (؟)
 و بمعنی اخیر در کردی «سک»
 seqendel - ب و رزقان «اهر»
 seqsây - ب خداآفرین
 seqin - ب خداآفرین
 segrik - ب سیه چشمه «ماکو»
 seqây - ب و رزقان «اهر»
 ۵۸۱ - سِگْ (آذ)
 sagbân - ب مرکزی «مرند»
 ۵۸۲ - سِلْ = مخفف سیل و سیله =

ب اشنویه رضائیه
 sangarâb - ب هورانند «اهر»
 sangarbeyglarbeygi - ب حومه
 «رضائیه»
 sangar farâmarzxân - ب حومه
 «رضائیه»
 ۵۹۳-سو = روشنائی-طرف و جهت (آذ)
 suhâ - ب نیت «اردبیل»
 sulâxlu - ب مرکزی «خیابو»
 ۵۹۴-سو (از ساویدن)
 sovin - ب ترك «میانه»
 ۵۹۵-سوار (آذ)
 šahsavâr - ب هریس «اهر»-ایضا
 ب سنجد هروآباد
 savârâ - ب مرکزی «خیابو»
 ۵۹۶-سوته = سوخته (آذ)
 suta zâr - ب سنجد «هروآباد»
 suta râš - ب حومه «رضائیه»
 ۵۹۷-سور = جشن و مهمانی، سول
 رنگ خاکستری مایل بسیاهی- (آذ)
 surkân - ب سلوانا «رضائیه»
 surnâkohl - ب ترك «میانه»
 surân - ب شاهرود «هروآباد»
 surbâq - ب ترك «میانه»
 در گرمی «اردبیل»
 sura - ب شاهرود
 سوج = سوز (آذ)
 suza - ب اشنویه «رضائیه»

زراعت را فاسد کند:
 senavân - ب ورزقان «اهر»
 senakiš - ب مرکزی «مراغه»
 senji - ب صومای «رضائیه»
 ۵۸۷-سن = مخفف «سنگ» (آذ)
 sankân - ب اشنویه «رضائیه»
 sangar - ب حومه «ماکو»-ب
 اشنویه «رضائیه»
 ۵۸۸-سنج از سنجدین (آذ)
 sanjâbâd - بخشی از «هروآباد»-
 دهی در آن بخش
 sanjabada - ب کاغذکنان «هروآباد»
 sanjabadlu - ب مرکزی «هروآباد»
 ۵۸۹-سنج = سوزن جوالدوز
 (در کردی سنگ گویند) - دف و
 دائره (آذ)
 senja - ب شاهپور «خوی»
 senji - ب صومای «رضائیه»
 senjelic - ب صومای «رضائیه»
 ۵۹۰-سندان - (آذ)
 sendân - ب مرکزی «سراب»
 ۵۹۱-سنگ (آذ)
 sangâbâd - ب سنجد «هروآباد»
 bâlâsang - ب کلیبر «اهر»
 sangin - ب کلیبر «اهر»
 kalusang - ب کلیبر «اهر»
 ۵۹۲-سنگر (آذ)
 sangar - ب حومه «ماکو»- ایضا

۵۹۸-سوسَن (آذ)

susanâbad - ب سلوانا «رضائیه» -

ایضاً ب شاهپور «خوی»

۵۹۹-سولاخ = سوراخ (آذ)

sulâxlu - ب مرکزی «خیاو»

sulâ - ب نمین «اردبیل»

۶۰۰-سه = sah (شاید از سهستن

بمعنی بنظر آمدن باشد که در پهلوی

بکار رفته؟)

sahand - کوهی معروف نزدیک تبریز

sahandâbâd - دهستانی از بخش

بستان آباد

۶۰۱-سهر = سرخ - (آذ)

sohrâb - ب مرکزی «سراب»

sohrâblu - ب مرکزی «خیاو»

pilasohrân - ب مرکزی «اردبیل»

sohrol - ب مرکزی «مرند»

sohron - ب ورزقان «اهر»

sohriq - ب کلیبر «اهر»

۶۰۲-سی (آذ)

si yâr - ب سراسکند «تبریز»

si yârak - ب کلیبر «اهر»

۶۰۳-سی = sey = سنگ (آذ)

sey vân - ب حومه «خوی»

seyqâr - ب ورزقان «اهر»

۶۰۴-سیا = سیاه (آذ)

siyâvân - باشنویه «رضائیه» - ایضاً

ب شاهپور «خوی»

siyahbâz - ب حومه «خوی»

siyâhpuš - ب مرکزی «اردبیل»

siyâhcaman - ب بستان آباد

siyahgol - ب حومه «مهاباد»

۶۰۵-سیخ - (آذ)

porsixlu - ب ترکمان «میانه»

۶۰۶-سیر = مقابل گرسنه (آذ)

sirân - ب خداآفرین

hâji sirân - ب کاغذکنان «هر و آباد»

siramarg - ب حومه «مهاباد»

sir - ب حومه «رضائیه»

šam sir (شکم سیر؟) - ب مرکزی «خیاو»

۶۰۷-سیس = پلاسیده، پژمرده -

اسب تندوتیز (آذ)

sis - دهستان در بخش شبستر تبریز -

ایضاً قصبه دهستان «سیس»

sistak - ب حومه «مهاباد»

sisân - ب «بستان آباد»

۶۰۸-سیق = سیک: زردی و علتی که

برغله زار نشینند، سه یک (آذ)

siq âyeš - ب دهخوارقان «تبریز»

۶۰۹-سین = مخفف سینه (آذ)

sina sar - ب گرمی «اردبیل»

sin - ب مرکزی «اردبیل»

sin âbâd - ب صومای «رضائیه»

در آخر: âvâr sin - ب مرکزی

šâl - ب شاهرود « هرو آباد »
 šâlqun - ب مرکزی « سراب »
 šalu - ب مرکزی « سراب »
 ۶۱۵ - شام = شب - (آذ)
 šâmasbi - ب مرکزی « اردبیل »
 šâmlu - ب هریس « اهر »
 ۶۱۶ - شان = ضمیر متصل اسمی جمع غایب
 مخفف آشان بمعنی خانه و آشیانه (آذ)
 burâšân - ب حومه « رضائیه »
 galla šân - ب شاهپور « خوی »
 xânašân - ب حومه « رضائیه »
 hamašân - ب گرمی « اردبیل »
 ۶۱۷ - شان = غسل یا موم
 این کلمه هنوز در آذربایجان معمول است
 šânjân - ب شبستر « تبریز »
 ۶۱۸ - شاون = گیاهی است که آنرا
 ب عربی بنفسج الکلاب گویند و معرب آن
 « سآبانج » است
 šâvânâ - ب حومه « رضائیه »
 šâvon - ب گرمی « اردبیل »
 ۶۱۹ - شاه (آذ)
 šâh âbâd - ب میان دو آب « مراغه »
 šâh below - ب مرکزی « اردبیل »
 šâh bâqi - ب آلان « برآغوش »
 pir šâh - ب حومه « ماکو »
 deylam šâh - ب آلان « برآغوش »
 xosrow šâh - ب اسکو « تبریز »
 ۶۲۰ - شاه = بزرگ (آذ)

« مشکین شهر » - ایضاً ب خدا آفرین
 bâl sin - ب ترکمان « میانه »
 ۶۱۰ سیاه = سیاه (آذ)
 siyah cašma - بخشی از ماکو -
 قصبه مرکزی آن
 siyah dulân - ب آلان برآغوش
 ایضا ب سراسکند - ب مرکزی « اهر »
 siyah rud - ب ورزقان « اهر »
 siyah žiya - ب آستارا
 siyah kamar - ب ترکمان « میانه »
 siyah kalân - ب ورزقان « اهر »
 siyah nâb - ب ستان آباد
 ۶۱۱ ش = مخفف « شش »؟
 še pirân - ب « شاهپور »
 še xâl - ب سردشت « مهاباد »
 še xatlu - ب مرکزی « مراغه »
 ۶۱۲ شا = مخفف « شاه »
 šâ vâna - ب اشنویه « رضائیه »
 šâter - ب حومه « ماکو »
 در آخر: ardšâ - ب حومه « رضائیه »
 ۶۱۳ شاد - (آذ)
 این کلمه هنوز در آذربایجان معمول است
 šâd âbâd - ب مهر و انرود (در دو محل)
 šâdlu - ب حومه « ماکو »
 mazra'ašâdi - ب ورزقان « اهر »
 ۶۱۴ - شال = کمر بند - پارچه پشمی
 که در محل بافتند (آذ)
 در زبان فعلی آذربایجان معمول است

šaxtalu - ب قره آغاج «مراغه»

۶۲۶- شخیم = شخم (آذ)

šexemlu - ورزقان «اهر» - ایضا

ب کلپیر «اهر»

۶۲۷- شد = شد (ماضی از فعل شدن؟)

مخفف «شید» بمعنی روشنائی و هر چیز

بسیار روشن - (آذ)

šed di - ب بلدشت «ماکو»

۶۲۸- شیر = شیر «درنده» (آذ)

این کلمه هنوز در آذربایجان معمول است

šerânlu - ب مرکزی «مراغه»

šernaq - ب کلپیر «اهر»

šerqa - ب کلپیر «اهر»

۶۲۹- شراب = شراب = شور آب (؟)

این کلمه هنوز در تبریز در مورد آب پنیر

بکار میرود

šarâbiyân - ب مرکزی «سراب»

۶۳۰- شرح = شروه؟

šarjâbâd - ب سنجید «هروآباد»

۶۳۱- شکر (آذ)

šekar âb - ب گرمی «اردبیل»

šekar âbâd - ب حومه «مهاباد»

šekar yâzi - ب شاهپور «خوی»

šekar daraq - ب مرکزی «سراب»

šekar bolâqi - ب سراسکند «تبریز»

šâh mâr - ب جلغا «مرند» - ایضا

شامار بیگلر - ب گرمی «اردبیل»

šâh rud - بخشی از هروآباد - نام

یکی از دودهستان بخش شاهرود

šâh below - ب گرمی «اردبیل»

۶۲۱- شاهین = برنده ای شکاری -

زبان و چوب تر ازو - تکیه گاه - (آذ)

šâhin âbâd - ب حومه «رضائیه»

šâhin dej - بخشی از مراغه - نام

دهستان آن بخش

۶۲۲- شب = شیب؟

šeblu - ب بلدشت «ماکو»

šebli - ب مرکزی «مراغه» - ایضا

ب مرکزی اردبیل - دهستانی در بخش

بستان آباد

۶۲۳- شب (آذ)

šab deh - ب سراسکند «تبریز»

šab xâna - ب کلپیر «اهر»

šabestar - بخشی از تبریز - قصبه

مرکزی آن بخش

۶۲۴- شت = شیت = سفیه و خل -

بی نمک (آذ)

šetow - ب سیه چشمه «ماکو»

۶۲۵- شخته = سرمای خشک

این کلمه در ترکی معمول است (آذ)

در خراسان نوعی مخصوص از خربزه را

«شخته» مینامند

(شبو + بر؟)
 ۶۳۸- شور = بر نمک (آذ)
 در تبریز šôr گویند
 šurbolâq - ب حومه «خوی» -
 ایضاً ب سیه چشمه «ماکو» - ایضاً
 ب بلدشت «ماکو»
 šurtapa - ب قره آغاج «مراغه»
 šurja - ب مرکز «مراغه»
 bâbâ šur gol - گرمی «اردبیل»
 šurdaraq - ب گرمی «اردبیل» - ب
 قره آغاج «مراغه» - ب گرمی «اردبیل»
 ایضاً ب مرکز «مرند»
 šurestân - ب گرمی «اردبیل»
 šurgol - ب بناب - ب شاهپور -
 شور (ازشتن)
 zara šurân - ب تکاب «مراغه»
 ۶۳۹- شوره - شورک = نمک چینی
 šura nâb - ب هوراند «اهر»
 šura del - ب مرکز «سراب»
 šurak - ب حومه «خوی»
 ۶۴۰- شوریک = منسوب بشور
 šurik - ب حومه «خوی» - ب
 شاهپور «خوی» ب قره ضیاء الدین
 «خوی»
 ۶۴۱- شون = اثر، نشان (آذ)
 در کردی نیز معمول است
 šunân - ب آستارا «اردبیل»

- ب قره آغاج «مراغه» - ب سیه
 چشمه «ماکو»
 šekarlu - ب گرمی «اردبیل»
 - ب هوراند «اهر»
 ۶۳۲- شل = میوه‌ای مانند بهی که
 طعم آن مایل به تلخی است - نیزه کوچک
 بگوشه شل افغانیان دوبره و تیز
 چودسته بسته بهم تیرهای بی سوفار
 (فرخی)
 šelva - ب گرمی «اردبیل»
 ۶۳۳- شل = شله - مخفف «شال»، (آذ)
 šalvari - ب هوراند «اهر»،
 šala borân - ب مرکز «اهر»
 ۶۳۴- شم = مرتفع، سردسیر؟
 šamsir - ب مرکز «خیابو»،
 šam lokân - ب حومه «رضاییه»
 نقاط فوق کوهستانی است
 شم = موم، مخفف شمع؟
 šampân - ب شاهین دژ «مراغه»
 ۶۳۵- شند = شند؟ = منقار مرغان
 šend âbâd - ب شبستر «تبریز»
 ۶۳۶- شنگل = شنگول (آذ)
 šangol âbâd - ب بستان آباد -
 ایضاً ب شبستر «تبریز»
 ۶۳۷- شو = شیو = شیب (آذ)
 ševir - ب سنجد «هرآباد»

- šerânlu - ب مرکزى «مراغه»
 šer nak - ب کلپير «اهر»
 šerqa - ب کلپير «اهر»
 شیر = علامت مکان (آذ)
 ajabšir - بخشى از مراغه - نام قصبه
 مرکز آن بخش
 širšir - ب قره آغاج «مراغه»
 ardašir - ب کلپير «اهر»
 xânašir - ب مرکزى «اردبيل»
 ۶۴۷ - شیراز = مربای دوشابی (آذ)
 širâz - عجب شیر «مراغه»
 širâzul - ب مرکزى «مراغه»
 ۶۴۸ - شیرین (آذ)
 širin bolâq - ب قره ضیاء الدین
 «خوی»
 širin âbâd - ب حومه «مهاباد»
 širin daraq - ب مرکزى «اهر»
 širin âbâd - ب گرمى «اردبيل»
 širin kand - ب مرکزى «مراغه»
 - ایضا ب قره آغاج «مراغه»
 širin kandi - ب حومه «خوی»
 ۶۴۹ - شیر = عصاره میوه‌ها (آذ)
 šira jin - ب مرکزى «سراب»
 širagi - ب حومه «خوی» - ب
 مرکزى «خیاو» - ب گرمى «اردبيل»
 ۶۵۰ - شیشه - (آذ)
 šiša vân - ب عجب شیر «مراغه»

- ۶۴۲ - شه = شاه
 šahsavâr - ب هریس «اهر» - ایضا
 ب سنجد «هروآباد»
 šahnavâz - ب قره آغاج «مراغه»
 ۶۴۳ - شهباز (آذ)
 šakbâz âbâd - ب حومه «مهاباد»
 šahbâz darasi - ب مرکزى «خیاو»
 šahbâzlu - ب گرمى «اردبيل»
 ۶۴۴ - شهر (آذ)
 در ask šahr - ب مرکزى «اردبيل»
 tâza šahr - ب شاهپور «خوی»
 šahr âbâd - ب سیه چشمه «ماکو»
 šahrak - ب هریس «اهر»
 ۶۴۵ - شی = ش = شب - (آذ)
 در جزء دوم im šija - ب قره آغاج
 «مراغه»
 im še - ب مرکزى «اردبيل»
 ۶۴۶ - شیر «درنده و خوردنی» (آذ)
 širân - ب مرکزى «اردبيل»
 šir âbâd - ب حومه «رضائیه»
 šir mard - ب تکاب «مراغه»
 širmardân - ب مرکزى «سراب»
 jāširân - ب اشنویه «رضائیه»
 - ایضا ب کاغذکنان «هروآباد»
 شیر = شیر «درنده» (آذ)
 این کلمه هنوز در آذربایجان معمول است

- 657 - طَبَق و طَوَق (آذ)
 tabaqlu - ب سراسکنند « تبریز »
 šeyx tabaq - ب تر کمان « میانه »
 tavaq - ب مرکز « میانه »
 658 - غُرم - میش کوهی
 توشیری و شیران بگردار غرم
 برو تار هانی دله - را ز گرم
 (عنصری)
 8ormiš - ب « بوکان »
 659 - غول = سوراخی که برای
 نگاهداری گوسفند در کنار تپه یا کوه
 سازند :
 ایستاده دید آنجا دزد غول
 روی زشت و چشمها همچون دو غول
 (حاشیه برهان) - توامان (آذ)
 8ul lâ - ب سیه چشمه « ما کو »
 8ulân - ب ورزقان « اهر »
 8ulân jeq - ب مرکز « مراغه »
 8ul dara - ب تکاب « مراغه »
 660 - فار = زمینی که بآب کاریز
 و رودخانه مزروع شود (مقابل زمین
 دیم) - (آذ)
 fârâb - ب سنجد « هرو آباد »
 fâr fâr - ب مرکز « مرند »
 661 - فَر = شکوه = فیروزی -
 مطلق پُر (آذ)
 far xarân - ب ورزقان « اهر »

- šiša - ب هورانند « اهر »
 šiša garân - ب مرکزی « اردبیل »
 651 - شیله = پارچه ایست نخعی و گلداز
 (آذ)
 šila vand - ب مرکز « مراغه »
 652 - شین = شینه = فراغت ، راحت
 (آذ) در کردی « شینه » گویند
 šin âbâd - ب میان دو آب « مرند »
 šindara - ب سردشت « مهاباد »
 šina tâl - ب شاهپور « خوی » - ایضا
 ب شاهپور « خوی »
 شین = علامت مکان
 gavašin - ب مرکز « سراب »
 gordašin - ب حومه « خوی »
 در bejowšin - ب ورزقان « اهر »
 653 - شیو = شیب
 saršiv - سردشت « مهاباد »
 šivân kandi - ب حومه « خوی »
 šivar bâlâ - ب قره آغاج « مراغه »
 šiva - ب شاهپور « خوی »
 šiv yâr - ب تر کمان « میانه »
 654 - شیوا (شیو + «ا» نسبت) =
 دارای شیب (آذ)
 šivâ dar - ب شاهپور « خوی »
 655 - طالار (آذ)
 tâlâr - ب قره آغاج « مراغه »
 656 - طاوس (آذ)
 tâvuslu - ب تر کمان « میانه »

far guš - ب مرکزى « سراب »

faruraq - دهستانی از بخش حومه

« خوى »

۶۶۲ - فرّخ = زیبا - مبارک - (آذ)

farrox zâd - ب سلدوز « رضایه »

۶۶۳ - فروش - (آذ)

در asb frušan - ب مرکزى « سراب »

۶۶۴ - فیس = فیس (؟) = نخوت

و افاده

fes anduz - ب میان دو آب « مراغه »

۶۶۵ - فندق

fandoqâ posta - ب « آستارا »

fandoqlu - ب ترك « میان »

۶۶۶ - فولاد

fulâdli qui - ب گرمى « اردبیل »

۶۶۷ - فُهل = فَهل = فراخ و گشاد -

(آذ)

fohla - ب گرمى « اردبیل »

۶۶۸ - فیروز (آذ)

firuz âbâd - ب سنجید « هرو آباد »

- ایضا ب مرکزى « اردبیل »

firuz sâlâr - ب « دهخوارقان »

firuziyân - صومای « رضایه »

۶۶۹ - فیش = بیش = زیاد (آذ)

در کردى نیز معمول است

fišol - ب حومه « ماکو »

۶۷۰ - قان = گان و کان = علامت

مکان (آذ)

در آخر: âz qân - ب مرکزى « اهر »

âb qân - ب مرکزى « سراب » -

ایضا ب مرکزى « مرند »

astarqân - ب ورزقان « اهر »

varzaqân - نام بخشى از « اهر »

peyqân - ب کلپیر « اهر »

۶۷۱ - قُت = برجسته - بلند - جسور

مترصد (آذ)

بمعانى فوق در کردى نیز معمول است

qot ur - دهستانی از حومه « خوى »

نام ده مرکزى آن - ایضا ب مرکزى

« مراغه »

qotur bolâq - ب گرمى « اردبیل »

qotur lâr - ب کلپیر « تبریز »

۶۷۲ - قِیت = قیت = جست و خیز و

خود نمائى (آذ) در کردى نیز معمول است

qetân - ب مرکزى « مراغه »

qetânqu - ب قره آغاج « مراغه »

۶۷۳ - قُجه = گجه = (گوزه!) =

پیرو فرتوت (آذ)

این کلمه در ترکی معمول است

qoja - ب تکاب « مراغه »

qoja kandi - ب قره آغاج « مراغه »

۶۷۴ - قُز = قوز (؟)

qozlu - ب شاهین دژ « مراغه » - ایضا

آنکه طبعش در کبوترخانه روحانیان
از بروج رفرف افلاک کابک میکند
« سیف اسفرنگی »

kâbdul - ب دهخوارقان « تبریز »

kâbâzâla - ب حومه « مهاباد »

۶۸۰ - کاد - کات - تخم سال گذشته
که بجهت نیامدن باران سبز نشده و

در سال بعد بواسطه باران بهار سبز
میشود. در کردی نیز « کات » - (آذ)

kâdijân - ب مرکزی « سراب »

۶۸۱ - کار (آذ)

bedkâr - ب سلوانا « رضائیه » -

kârgarân - ب « خدا آفرین » -

karik - ب حومه « مهاباد »

۶۸۲ - کاروان (آذ)

در زبان فعلی آذربایجان « کاروان »
گویند.

kârvân - ب خدا آفرین - ایضاً ب

kârvânsarây - « سراب » -

ب گرمی « اردبیل » - ایضا ب سلدوز

« رضائیه » - ایضا ب حومه « رضائیه »

kârvânlu - ب خدا آفرین

۶۸۳ - کاس = بی حس - کرخ -

تقارۀ بزرگ - خوک نر (آذ) و بمعنی

اول در کردی معمول است.

kâsli - ب صومای رضائیه -

ب ورزقان « اهر »

ب سنجد « هرو آباد » - ایضاً گرمی

« اردبیل » - ایضاً مرکزی « مراغه »

- ایضاً قره آغاج « مراغه »

qozluj - ب عجب شیر « مراغه » -

ایضا ب مرکزی (خیابان) - ب مرکزی

« مراغه » - ب بستان آباد - شاهین دژ

« مراغه » - ب حومه « مراغه »

۶۷۵ - قُم = ناویکه گوسفند از آن

آب میخورد (آذ)

در کردی نیز معمول است

qomlu - ب قره آغاج « مراغه » -

ایضا « آلان بر آغوش »

۶۷۶ - ك « ماقبل مفتوح » = علامت

تصغیر (آذ)

šahrak - ب هریس « اهر »

âšnak - ب شاپور « خوی »

در: arjak - ب مرکزی « مشکین شهر »

و بصورت « q » در ardabilaq - ب

شاهرود « هرو آباد »

۶۷۷ - كُ = کوه ؟

ko tâlân - ب حومه رضائیه -

ko vij - ب مرکزی « خیابان »

ko raš - ب سیه چشمه « ماکو »

سه منطقه فوق کوهستانی است.

۶۷۸ - کا = کاه (ق)

kâi - ب سلوانا « رضائیه »

kâjâ - ب سردشت « مهاباد »

kâkeš - ب حومه « مهاباد »

۶۷۹ - کاب = کابک (ق) = آشیان مرغ

kâniyân - ب آستارا - kân rud
 ب شاهپور - kânidastâr - ب سلوانا
 « رضائیه » - kâniraš - ب اشنویه
 « رضائیه » - ایضا صومای « رضائیه »
 ۶۸۹ - کاو = دلیر و شجاع و خوش
 اندام (آذ)

گر کاوه صیت دولت و مردیت بشنود
 بر خویشتن دگر نزند هیچ نام کاو
 (فرهنگ رشیدی)

kâvâr - ب هوراند « اهر » -
 kâvlân - ب حومه مه‌آباد - ایضا
 در همان بخش
 ۶۹۰ - کاه

kâhrey - ب مرکزی آستارا (کانرود
 نیز مینامند)
 ۶۹۱ - کبود (آذ)

kabudân - ب کلپیر « اهر » -
 kabudgonbad - ب « دهخوارقان
 تبریز »
 kabudân - ب کلپیر « اهر » -

kabud gonbad - ب دهخوارقان
 تبریز - ایضا ب ورزقان « اهر »
 darinkabud - ب گرمی « اردبیل »
 ۶۹۲ - کت = تخته و چوب-شانه -

(آذ) معنی اخیر در « رازی » معمول
 است .

cu katu - ب قره‌آغاج « مراغه »

۶۹۳ - کت = کند = ده ؟

۶۸۴ - کاشان = کاشانه = خانه

زمستانی

gerd kâšân - ب اشنو « رضائیه »
 kâšân ب مرکزی « اهر »

۶۸۵ - کاغ = معمل نگه-داری
 گوسفند در خانه (آذ)

این کلمه هنوز در اطراف تبریز معمول
 است

širvânkâqi - ب کلپیر « اهر »
 banakâqi - ب کلپیر « اهر »

۶۸۶ - کال = خام - کشت و کار -
 خمیده کج - زمینی که بوسیله آب کنده
 شده (آذ) ، بمعنی اخیر در خراسان
 معمول است

kâl jân - ب ورزقان « اهر »

۶۸۷ - کام - سقف دهان - مراد و
 مقصود (آذ)

kâmrân - ب کلپیر « اهر » -
 kâmem - ب حومه « مه‌آباد »

۶۸۸ - کان = معدن ، علامت مکان
 این کلمه بصورت « کن » هنوز در
 آذربایجان معمول است و در کلمه
 « کن کن » دیده میشود (آذ)

bâlkân - ب شاهپور « خوی » -
 pesta kân - ب بستان آباد -

pirkâni - ب حومه « مه‌آباد »
 tul kân - ب حومه « رضائیه »
 xalakân - ب سلوانا « رضائیه »

kacaldaraq - ب سنجد «هر و آباد»
۷۰۰ - کُنج = کرم - گیاهی که
از درون آب روید و از آن حصیر بافند
(آذ)

و بمعنی اول در خراسان نیز «کنج» گویند
koxâllu - ب عجب شیر «مراغه»
koxân - ب حومه «مهاباد»
koxânlu - ب بستان آباد
koxa qeşlaqi - ب «ترك میانه»
۷۰۱ - کدخد (آذ)

این کلمه در آذربایجان معمول است و
در بعضی نقاط «کوخا» گویند
kadxodâlu - ب کلپیر «اهر»
ایضا ب گرمی «اردبیل»
qeşlâq hasan ali kadxodâlu
- ب کلپیر «اهر»

۷۰۲ - کده = خانه - ده - علامت
مکان (آذ)
salkada - ب حومه «خوی»

۷۰۳ - کَر = کار (آذ)
این صورت در ضمن کلمه «کروشان»
در تبریز بکار میرود
karkartân - ب قره آغاج «مراغه»
karkaraq - ب مرکزی «اردبیل»
kargân - ب بستان آباد - ایضا ب
مرکزی «اردبیل» - kar gaj - ب
بستان آباد - karin - ب شاهرود

در زبان فعل اهالی تبریز kad
katvân - ب حومه «ماکو» -
qatâr - ب مرکزی «مراغه» -
ایضا ب مرکز «مراغه»

۶۹۴ - کُمت = «جزئی» ضد کلی
(آذ) - در کردی نیز معمول است
kotakoma - ب آستارا -
kotamehr - ب بناب «مراغه»
۶۹۵ - کُتل = اسب جنیبت - تل بلند
(آذ)

kotalân - ب حومه «رضائیه»
کُتل - کُتل = تل بلند
katala kamar

۶۹۶ - کُج = ابر بشم خام - ضد «راست»
(آذ)

بمعنی اول در خراسان معمول است
kajal - ب کاغذکنان «هر و آباد»
kajin - ب سنجد «هر و آباد»

۶۹۷ - کُنج = گیاهی که کمانگران
بر بازوی از جا برآمده بندند - مهره
سفید کم قیمت - (آذ)

kojovâr - ب اسکو «تبریز»
۶۹۸ - کُج = فلس ماهی - «آذ»

kocin xarâba - ب گرمی «اردبیل»
۶۹۹ - کُچل = شخصیکه سر او
مو نداشته باشد (آذ)

kacal âbâd - ب مرکزی «اردبیل»

- gol kar «هروآباد» - ب مرکزی
- «مراغه» - jolakarân - ب نمین
- «اردبیل»
- ۷۰۴ - کر = اصم - زور و توانائی
- خجسته مهرگان آمدسوی شاه جهان آمد
- بباید داد داداو بگام دل بهرچت کر
- «دقیقی طوسی»
- kar âma - ب مرکزی «میانه» -
- karjiš - ب حومه «ماکو» -
- kar râm - ب سیه چشمه «ماکو»
- ایضا ب شاهین دژ «مراغه»
- ۷۰۵ - کر = مخفف کره پسر -
- مخفف «کور» (آذ)
- kor - ب بستان آباد «تبریز»
- korâb - ب جلفا «مرند» -
- kor dašt - ب اسکو «تبریز» -
- وزرقان «اهر»
- korâyem - دهستان بخش مرکزی
- اردبیل و ده مرکز آن دهستان
- ۷۰۶ - کر ۵ = نام طایفه ای مشهور
- کشتزارشالی و برنج و سبزیجات
- آبگیر و آب انبار (آذ)
- kordâbâd - ب اسکو «تبریز» -
- kordkandi - ب مرکزی «اردبیل»
- ب شاهین دژ «مراغه» ب گرمی «اردبیل»
- ب میان دو آب «مراغه» - ب سیه چشمه
- «ماکو» - ب پلدشت «ماکو»
- kordamahin - ب مرکزی
- «سراب»
- ۷۰۷ - کرش = آوازیکه در
- موقع خواب از بینی برآید (آذ)
- keršân - ب خدا آفرین
- ۷۰۸ - کر کر = نوعی باقلا - (آذ)
- kerkera - ب شاهین دژ «مراغه»
- ۷۰۹ - کر گمن = کر گدن ؟
- kargan - ب مرکزی «اردبیل»
- ۷۱۰ - کر م (آذ)
- kermjovân - ب آلان بر آغوش -
- kermdâr - ب حومه «مهاباد»
- kerm câhlu - ب مرکزی «خیابو»
- ۷۱۱ - کر ن = کران = کنار ؟
- karan darq - ب سنجد «هروآباد»
- karan gâh - ب مرکزی «اهر»
- ۷۱۲ - کر نگ = کر چک (آذ)
- در کردی نیز معمول است .
- kerngân - ب وزرقان «اهر»
- ۷۱۳ - کر ه = کر ه = بچه اسب و
- الاغ - (آذ)
- در مازندرانی نیز kera آمده
- kerakandi - ب پلدشت «ماکو»
- ۷۱۴ - کر ز = کج
- kazaj - ب شاهرود «هروآباد»
- kazaraj - ب ترکمان «میانه» -
- kazvar - ب سنجد «هروآباد»

kaftâra - ب نمین « اردبیل »

۷۲۳ - کَفَشَن = کوشن = زمینهای هموار که در اطراف ده واقع است و مرز و مرتع ده بشمار میرود - این کلمه در آذربایجان و کردستان معمول است kafšan evi - ب کلیبر « اهر »
qara kowšan - ب «ستان آباد»

۷۲۴ - کَل = کچل - بزرگ - گردنه بریدگی و شکستگی حصار و امثال آن گاو میش - نره بز - نارس (آذ) و بدو معنی اخیر در زبان فعلی آذربایجان معمول است :

siyâh kalân - ب ورزقان « اهر »
kaleybar - ب « اهر » kal âsi - ب سلوانا «رضائیه» kal âs - ب مرکز «مرند» kalâr - ب سنجید «هروآباد»
kalqân - ب سراسکند «تبریز» -
kalqây - ب ورزقان « اهر »

۷۲۵ - کَل = خمیده و منحنی - ده و روستا (آذ)

چون تو صنم و چو ما شمن نیست
شهری و کلی توای و ما ایم «سنائی»
kol tapa - ب سراسکند «تبریز»
ایضا ب قره آغاج مراغه ، ایضا
ب مرکز - «اردبیل» - kolvânaq
بستان آباد - ایضا ب دهخوارقان -
kollu - ب مرکز «سراب»
ب مرکز «هروآباد»

۷۱۵ - کَس (آذ)

kasânaq - ب مرکزی « اهر »
kaslân - ب ترکمان « میانه » -
kasyân - ب قره ضیاء الدین «خوی»
ایضا ب سلوانا «رضائیه»

۷۱۶ - کِس = کَس - (آذ)

در کردی نیز kes

kesâlâ - ب مرکزی « اردبیل »

۷۱۷ - کُسه = کوسه (آذ؟)

kosalin - ب ترکمان « میانه »

۷۱۸ - کَش (از کشیدن)

cešma keš - ب ترک « میانه »

dayermân keš - ب مرکزی آستارا

zinkeš - ب «ستان آباد»

kâkeš - ب حومه «مهاباد»

var keš - ب مرکزی «مرند»

۷۱۹ - کُش (از کشتن)

ilânkoš - ب «خداآفرین»

۷۲۰ - کِشاور = کشاورز (آذ)

kašâvar - ب مرکزی «مراغه»

kašâvarzân - ب گرمی « اردبیل »

۷۲۱ - کَشَف = سنک پشت (آذ)

kašafi - ب آستارا

۷۲۲ - کَفْتار - (آذ)

در آذربایجان پیره زن عفریته را مجازاً « کفتار » گویند .

ب «خدا آفرین»

۷۳۱- کَلُو = مخفف کلوخ (آذ)

kalusang - ب کلیبر «اهر»

kaluzân - ب شاهرود «هر و آباد»

۷۳۲- کَلَه = کلاه

kolah buz - ب مرکزی «میانه»

kolahjâr - ب مرکزی «مرند»

۷۳۳- کَلِیز = کلیز = زنبور (آذ)

هر دانه از آن تخم کلیز عمل است

یکدانه از آن شود کدوهای عمل

(جهانگیری)

kelij - ب حومه «مهاباد»

keliza - ب مرکزی «اهر»

۷۳۴- کَم = خمیدگی - نوعی خار

که از آن کتیرا گیرند (آذ)

بمعنی اول در کردی «کوم» گویند

komi - ب ترک «میانه» - komeq

ب سنجد «هر و آباد» - kotakoma

ب «آستارا»

۷۳۵- کَمَان (آذ)

pir kamân - ب مرکزی «سراب»

۷۳۶- کَمَر = میان انسان - وسط

کوه (آذ)

sorxa kamarân - ب «خدا آفرین»

safid kamar - ب شپتر «تبریز»

siyâh kamar - ب ترکمان «میانه»

kamar - ب شاهرود «هر و آباد»

۷۲۶- کَلَات = قلمه و حصار بزرگ

که برشته ای بلند ساخته باشند - (آذ)

kalâtiyân - ب اشنویه «رضاییه»

۷۲۷- کَلَان = بزرگ (آذ)

kalân - ب ورزقان «اهر» -

ایضا ب کلیبر «اهر» - kalân-pâ

ب مرکزی «خیاب» - kalântar

مرکزی «سراب» - ایضا ب کلیبر

«اهر» - ایضا ب گرمی «اردبیل» و

چند محل دیگر

۷۲۸- کَلَش = آنچه پس از درو

از ساقه گندم و غیره در زمین میماند

و خشک میشود (؟) - اکنون نیز

«کولش» گویند.

kolašlu - ب نمین «اردبیل» - kolašlu

ب کلیبر «اهر»

۷۲۹- کَلَاک - سفال، منقل و آتشدان

نشر فساد - حیل و نیرنگ (آذ)

و بمعنی اخیر در زبان فعلی آذربایجان

معمول است

bâlâ kalak - ب مرکزی «مراغه»

tukalak - ب حومه «خوی» -

kalak âdâd - ب مرکزی «سراب»

kalaklu - ب مرکزی «مراغه»

۷۳۰- کَلَم (آذ)

در زبان فعلی آذربایجان معمول است

kalama - ب کلیبر «اهر»

kondrud - ب « شبستر » - ایضا ب « بستان آباد » ۷۴۴- کُند = ده ، کد در زبان‌های ترکی کند از قدیم معمول بوده و قرائن نشان میدهد که این کلمه از kat فارسی مأخوذ است (؟) bâbâškandi - ب گرمی « اردبیل » bâleškandi ب مرکزی « میانه » baxškandi - ب مرکزی مرنند - baxšikndi - ب شاهپور « خوی » kandâl - ب حومه « ماکو » ۷۴۵- کَندول = کندور (؟) = سفره چرمین kandul - ب « بستان آباد » ب اشنویه « رضائیه » ۷۴۶- کَنده = خندق - زیرزمینی که در صحرا جهت مسافران کَنده باشند - غول گوسفند (آذ) kandalaj - ب مرکزی مرنند - ایضا ب مرکزی « خیاو » - kanda - ب گرمی « اردبیل » - ایضا ب هوراند « اهر » - kandaxâna - ب زوز « مرنند » ۷۴۷ - کَنز = کنج (؟) : گوشت باره‌ای که از انتهای کام آویخته است کشک، مردم خود ستا واحق - (آذ) kanzaq - ب مرکزی « اردبیل » - kanzaq ب مرکزی مرنند	kamar daraq - ب شاهرود « هرو آباد » ۷۳۷ - کَمند (آذ) kamand - ب « بستان آباد » ۷۳۸ کَمَه = کما : گیاهی بدبو: کند است چون پیاز بغلهای او چنانک گویا بگند کرد کما را محاصره (فرهنگ نظام) kotakoma - آستارا « اردبیل » ۷۳۹ - کُن (از کردن) cešmakonân - ب شبستر « تبریز » darzakonân - ب شاهپور « رضائیه » ۷۴۰ - کُن = تکاب = زمینسکه سپیل یا آب آنرا کَنده باشد (آذ) kanâza - ب نمین « اردبیل » kandaraq - ب شاهرود « هرو آباد » ۷۴۱ - کَنار = کنار - (آذ) kanârborj - ب صومای « رضائیه » ۷۴۲ - کَنای = کنار (در لهجه آذری مراغه « ر » « ی » تلفظ میشود) arskanây - ب قره آغاج « مراغه » ۷۴۳ - کَند = دایر و بهلوان - کَنده‌ای که بر پای مجرمان گذارند - ضد تند و تیز - (آذ) kondovân - ب ترک « میانه » - ایضا ب مرکزی « اردبیل » kondojan - ب اسکو « تبریز »
--	---

- ۷۴۸- کَنگَر - (آذ)
 kangarlu - ب شاهپور «خوی» -
 ایضا ب بستان آباد - ایضا ب مرکزی
 «خیار»
 ۷۴۹ - کَو = kav - زبیرک و عاقل -
 مخفف «کار» - (آذ)
 kavâr - ب بستان آباد «تبریز»
 kavânaq - ب ورزقان «اهر»
 kavlân - ب شاهپور «خوی»
 ۷۵۰ - کَو = kov = کوه (آذ)
 kovlâ - ب مرکزی «میانه» - ب
 ترک «میانه» kavlâtân - ب
 گرمی «اردبیل» (این دهات کوهستانی
 است)
 ۷۵۱ - کَو = کوه (آذ)
 benâ ku - ب قره آغاج «مراغه»
 kujix - ب صومای «رضائیه» -
 ب ترکمان «میانه» - ایضا ب مرکزی
 «اهر» - ku sâlâr - ترکمان «میانه»
 - ایضا ب مرکزی ((اهر))
 کوسه :
 kusa ب مرکزی «مراغه»
 kusa ahmad - ب شاهین دژ «مراغه»
 kusa safar - ب مرکزی «مراغه»
 تذکر - چون نقاط فوق عمومأ کوهستانی
 است ممکن است کلمه «کوسه» مرکب از
 «کو» مخفف «کوه» و «س» مخفف
 «سر» یا «سایه» باشد (؟)
 ۷۵۲ - کَو = علامت استفهام -

- مخفف کوی - مخفف «کوه» (آذ)
 kubejâr - ب سلوانا «رضائیه» -
 kukiya - ب حومه «رضائیه» -
 kujân - ب ورزقان «اهر» - ایضا ب
 هوراند «اهر»
 ۷۵۳ - کَوَت = رشوه زمین - کنده ای
 که پای مقصر را در آنت نهند (آذ)
 و بهر دو معنی در کردی معمول است
 kutvân - ب شاهپور «خوی»
 ۷۵۴ - کَوَتَان = کوتان محلیکه
 گاو و گوسفند آنرا در آن نگاه میدارند
 و پارسی «شوغار» و «غوشاک»
 گویند (آذ)
 kowtânci - ب گرمی «اردبیل»
 ۷۵۵ - کَوُج = احوال و کاج (آذ)
 kuj naq - ب مرکزی «خیار»
 ۷۵۶ - کَوُچک (آذ)
 jowqânkuceh - ب «بستان آباد»
 kucak ب حومه «خوی»
 ۷۵۷ - «کوچو» مصغر «کوچ»
 kuculâr - ب حومه «ماکو»
 ۷۵۸ - کَوُچَه (آذ)
 kuca mešg - ب شاهپور «خوی»
 ۷۵۹ - کَوُور = سرایشب - انبوه
 و جرگه - نابینا (آذ)
 بدو معنی اول در کردی معمول است
 kur - ب کلیمبر «اهر» - kurâbâd
 و میاندوآب «مراغه»

۷۶۵ - کَوین = کابین (آذ)

در تبریز kabin گویند (آذ)
در آخر: ar kavin - ب سیه چشمه
«ماکو»

۷۶۶ - کوه

kuh del - ب اسکو «تبریز»
kuhestânaq - ب کاغذ کنان
kuhkamar و رزقان «اهر»
abrbakuh - ب مرکزی «اردبیل»
paša kuh - ب گرمی «اردبیل»
torškuh - ب دهخوارقان «تبریز»
kalla debkuh - ب سراسکنند «تبریز»

۷۶۷ - کَه = کاه ؟

kahnamu - ب اسکو «تبریز»
kah varin - ب کاغذ کنان - kah rân
ب مرکزی «هر و آباد» kahaq -
ب مرکزی «مراغه»

۷۶۸ - کِه = کوچک (آذ)

keh - ب مرکزی «میانه»
keh delân - ب مرکزی «سراب»
۷۶۹ - کهریز (آذ)
kahriz - ب حومه «رضائیه» -
ایضا ب مرکزی «اردبیل» - ایضا ب
مرکزی اردبیل - ایضا ب مرکزی
«مراغه» ایضا ب مرکزی «میانه»
ایضا ب قره آغاج «مراغه» qarakahriz
ب حومه «ماکو» ایضا ب شاهپور

ایضا ب میان دو آب «مراغه» -

kurân ب صومای رضائیه

۷۶۰ - کوزه (آذ)

kuza toprâqi ب مرکزی «اردبیل»

kuza rašš ب شاهپور «خوی»

kuza konân - ب شبستر «اهر»

kuza garân - ب سلدوز «رضائیه»

۷۶۱ - کوسه = بی ریش (آذ)

kusa âbâd ب حومه «رضائیه» -

kusi - ب حومه «رضائیه» -

kusalâr - ب میان دو آب «مراغه»

(این دهات جلگه است)

۷۶۲ - کوشک = عمارت و قصر

(آذ)

kušk - ب شبستر «تبریز» -

kuškasarây ب مرکزی «مرند»

qara âqaj kušk - ب قره آغاج

«مراغه»

۷۶۳ - کَوَکِه = نوعی نان ضخیم

و نرم که اکنون در تبریز معمول است.

kuka - ب حومه «مهاباد» -

kuka raž ب حومه «خوی»

۷۶۴ - کُول = علفی است - دوش

و کف - پشته و تل و بمعنی اخیر در

گیلان معمول است .

kulân kuh - ب از دهستان

دیج و یچین شهرستان «اردبیل»

kuljâr - ب مرکزی «خیابو»

- ۷۷۴ - کیا = بزرگ - صاحب
و خداوند - دهقان (آذ)
- ku kiya - ب حومه «رضائیه»
- ۷۷۵ - کیش = مذهب - ترکش
(آذ)
- seno kiš - ب مرکزی «مراغه»
- ۷۷۶ - کیک - (آذ)
- keyka lân - ب گرمی «اردبیل»
- ۷۷۷ - کیل = خمیده و کج - آرزومند
کلیم و پلاس (?)
- va kil - ب سیه چشمه «ماکو»
- ۷۷۸ - کیو = کیف = کوه (?)
- kivaj - ب «آلان برآغوش» -
kivi دهستانی از بخش سنجد «هرو
آباد» - ایضا دهی در دهستان خورش
رستم بخش «هروآباد» - kivipâin -
قصه مرکز دهستان کیوی kivic - ب
ورزقان «اهر» kivi bâlâ ب سنجد
«هروآباد»
- ۷۷۹ - کهن = کهنه
- kohan bân - ب ترک «میانه»
- ۷۸۰ - گا = مخفف «گاه»
- علامت تصغیر در آخر اسامی (?)
- âlâdizga - ب نمین «اردبیل»
- ۷۸۱ - گا = مخفف گاه = جا (?)
- gâfik - ب شاهپور «خوی»
- gâpet - ب حومه «خوی»

«خوی» kahriza ب سلدوز «رضائیه»
و چند ده دیگر

۷۷۰ - کهل = این کلمه در آخر
بسیاری از اسامی دهات دیده میشود
و ترکی نیست (?)

kohl - ب مرکزی «مرند» - ب
مرکزی «مراغه» - ب سلدوز «رضائیه»
ب شاهرود «هروآباد» و چندین
محل دیگر

bona kohl - ب «بستانآباد»

tazakand kohlân - ب مرکزی

«مراغه» - xarâba kohl - ب

مرکزی «اردبیل» - surnâ kohl -

ب ترک «میانه»

۷۷۱ - کهنه - (آذ)

kohnalu - ب ورزقان «اهر»

kohnakand - ب گرمی «اردبیل»

و چند ده دیگر

۷۷۲ - کی = kay - علامت

استفهام در زمان - بزرگ و بلندجاه

(آذ)

keyâ riq - ب کلیبر «اهر»

keyvân - دهستانی از بخش «خدا

آفرین»

۷۷۳ - کی ؟

در kâdaki - ب قره ضیاء الدین

«خوی»

dargâhlu ب گرمی « اردبیل »

۷۸۸ - گَب = سخن و گزافه (در

کردی نیز گب) گویند - (آذ)

gab ârân - ب حومه « رضائیه » -

gab âlu - ب کاغذ کنان « هرو آباد »

šam gabin - شاهرود « هرو آباد »

۷۸۹ - گَت = بزرگ ، گنده -

در طبری و نواحی فارس نیز « کت »

معمول است . (آذ)

marda gatân - ب مرکزی « اهر »

۷۹۰ - گَج - (آذ)

kargaj - ب « بستان آباد » - gajin

ب بستان آباد « تبریز » ایضاب حومه

« رضائیه » - gan gajin - ب صومای

« رضائیه »

۷۹۱ - گَدای (آذ)

gadây - ب پل - دشت « ماکو » -

gadâylu - ب کلپیر « اهر »

۷۹۲ - گُدَه = گلو له پنبه

و در کردی نیز معمول است (آذ)

goda kahriz - ب گرمی « اردبیل »

ایضاب مرکزی « خیاو »

۷۹۳ - گِر = گیر (از گرفتن)

han gervân - ب صومای « رضائیه »

zen gera - ب حومه « خوی »

gergol - ب حومه « مها باد »

ger nâvik - ب حومه « خوی »

۷۸۲ - گاموس = گاومیش (آذ)

gâmus ب - سلدوز « رضائیه »

۷۸۳ - گمان - در آخر کلمات

علامت نسبت (آذ)

در bâzar gân - ب حومه « ماکو »

talagân - ب هوران « اهر » -

šagân - ب مرکزی « مرند »

kargân - ب بستان آباد - ایضاب

مرکزی « اردبیل »

۷۸۴ - گاو (آذ)

gâv - کاغذ کنان « هرو آباد »

gâvâni - ب ترک « میانه » - gâvdul

ب مرکزی « مراغه » - gâvdušâbâd

ب مرکزی « سراب » - gâvdul - ب

مرکزی « هرو آباد » ایضاب مرکزی

اهر gâvgân - ب دهخوارقان « تبریز »

۷۸۵ - گاو آهن - آهن شیار زمین

(آذ)

gâvâhan - ب خدا آفرین « تبریز »

۷۸۶ - گاومیش gâvmiš goli

ب میان دو آب « مراغه »

gavmišlu - ب گرمی « اردبیل »

gâvmišiyân - ب حومه « مها باد »

۷۸۷ - گاه = محل = جا ، سرود

در جزء آخر: âtaš gâh - ب مرکزی

اردبیل - ایضاب مرکزی « مشکین

شهر » - pâizgâh - ب قرة آغاج « مراغه »

câhârgâh - ب حومه « مها باد » -

۷۹۴ - گور = گور -

در تبریز نیز gor گویند (آذ)

gor âsar pân - بقره آغاج «مراغه»

gor ând - بورزقان «اهر»

gor porân - ب - حومه «خوی» -

gor âvân - ب هریس «اهر» -

دهستانی از بخش «هریس»

۷۹۵ - گور = علامت اتصاف

barzegar - ب خداآفرین -

âsanganân - ب صومای «رضائیه»

câlgar - ب مرکزی «هروآباد»

kâsagarân - ب حومه «مهاباد»

۷۹۶ - گرج = گرج = چابک

در کردی نیز gorj گویند - (آذ)

gerjâbâd - ب مرکزی «مراغه»

gerjâl - ب سردشت «مهاباد»

۷۹۷ - گور = مدور - شهر و قصبه -

(آذ)

gerd âlu - ب قره آغاج «مراغه»

gerdâna - ب حومه «مهاباد»

gerdâbâd - ب حومه «رضائیه»

gerdšâšân - ب اشنوبه «رضائیه»

۷۹۸ - گور = علامت محل

gerda - ب نمین «اردبیل» -

gerda sur - ب حومه «مهاباد»

gerdiyân - ب شاهپور «خوی»

gerdik - ب حومه «خوی» - ایضا

ب سلوانا «رضائیه» gerdcovân

ب حومه «مهاباد»

۷۹۹ - گور = پهلوان = دلاور (آذ)

gorda šin - ب حومه «خوی» -

gordik - ب حومه «خوی» - ایضا ب

سلوانا «رضائیه» - se gordân - ب

حومه «مهاباد» selgord ب چلفا

۸۰۰ - گور = مخفف گرا = بنده -

حجام و سر تراش (۹)

garr us - ب مرکزی «مرند» -

ایضا ب قره آغاج «مراغه»

۸۰۱ - گور = (آذ)

se gorgân - ب سلوانا «رضائیه»

gorg âbâd - ب اشنوبه «رضائیه»

ایضا ب سردشت «مهاباد» - gorgân

ب حومه «خوی» - gorgdaraq - ب

ترکمان «میانه»

۸۰۲ - گور = غله ای سیاه رنگ

که از نخود کوچکتر است (آذ)

در کردی نیز ger ger

gerger nâser - ب سلوانا «رضائیه»

۸۰۳ - گور = غرغور = سخنی

که آهسته زیر لب گویند - (آذ)

در bâbâ gorgor - ب سراسر اسکنند

«سراب»

۸۰۴ - گرم (آذ)

garm - ب ترک «میانه» -

۸۱۰ - گشه = شاخه نو دمیده

« مو » (آذ) در کردی نیز معمول است

kar gaša - ب مرکزى « خیاو »

۸۱۱ - گشا - (آذ)

cehragošâ - ب حومه « رضائیه »

delgošâ - ب کاغذکنان « هروآباد »

گشایش

gošâyeš - ب سراسکند تبریز -

ایضا ب مرکزى « مراغه » - ایضا ب ورزقان « اهر »

۸۱۲ - گشت = گشت = همگی و

جمعا در کردی و رازی گشت

goštâz - ب حومه « ماکو »

۸۱۳ - گشکا = خوشی و شادی (آذ)

در کردی گشکه

gaškâvij - ب شاهپور « خوی »

۸۱۴ - گمل = ورد، اخگر آتش

رنك سرخ (آذ)

golšon âbâd - ب بستان آباد

golxâna - ب سلمدوز « رضائیه »

golzâr - ب مرکزى « مرند » -

golestân - ب سنجد « هروآباد »

ایضا ب مرکزى « اردبیل » gerda gol

ب اشنویه « رضائیه » - ایضا ب

gârmâduz - ب کلیبر « اهر »

garmxâna - ب مرکزى هروآباد

garm dara - ب حومه « خوی » -

garm nâb - کلیبر « اهر »

âbgarm - قره آغاج « مراغه »

garmâ duz - ب کلیبر « اهر »

garmxâna - ب مرکزى « هروآباد »

gârmjovân - ب مرکزى « مراغه »

۸۰۵ - گرم = گرم = قوس قزح -

غم اندوه (آذ)

germi - یکی از بخشهای اردبیل -

قصبه مرکزى آت بخش - دهی از

دهستان آنگوت بخش « گرمی »

۸۰۶ - گروه (آذ)

javânân goruh - ب ورزقان

« اهر »

۸۰۷ - گز = دندان - مخفف :

« گیز » = مست و ملنگ (؟)

gezâz - ب مرکزى هروآباد -

gezânland - ب ورزقان « اهر »

۸۰۸ - گز (از گزیدن)

sar gaza - ب مرکزى « مراغه »

۸۰۹ - گز نه = گیاهی است گزنده

در رازی « گز نه » گویند - (آذ)

gaznaq - ب حومه « رضائیه » -

gazna keš - ب حومه « رضائیه »

gallaxir ب صومای «رضائیه» -
 galladeh - ب آستارا «اردبیل»
 gâllacân - ب شاهپور «خوی»
 ۸۱۹ - گم = گوم : آبگیر -
 برکه (آذ)

در کردی «گوم»
 gomân - ب کلپیر «اهر» - gomânj
 ب ورزقان «اهر» - gom barân
 ب هوراند «اهر» - gom daraq
 ب مرکزی «مراغه» - gomgân ب
 ترکمان «میانه»

۸۲۰ - گمان (آذ)

pišgomân - ب شاهرود «هروآباد»

۸۲۱ - گن = گن (؟)

در کردی اوزامانی گن بمعنی ده وقریه
 آمده

gancuba - ب هوراند «اهر»
 gangajin - ب صومای «رضائیه»
 ganlar - ب اسکو «تبریز»

۸۲۲ - گنبد - (آذ)

gonbad - ب سراسکند «تبریز» -
 ایضا ب تکاب «مراغه» ایضا ب صومای
 «رضائیه» - ایضا ب عجبشیر «مراغه»
 ایضا ب قره آغاج «مراغه» - ایضا ب
 شاهپور «خوی» - ایضا ب حومه «خوی»
 gnbadând - ب مرکزی سراب

هوراند «اهر» - golân - ب گرمی
 «اردبیل» - golbara - ب احمدآباد
 gołtapa - ب مرکزی «مراغه»
 ب مرکزی «اردبیل» - ب کاغذکنان
 هروآبادی و جاهای بسیار دیگر
 گلاب

golgolâb - ب شاهرود «هرو
 آباد» - ایضا ب کاغذکنان «هروآباد»
 ۸۱۵ - گل (آذ)

gelehin - ب بستان آباد «تبریز»
 gelgân - ب شاهپور «خوی»
 گلین = منسوب به گل

gelingân - ب شاهپور «خوی»
 gelinân - ب حومه «مهاباد»
 گل = مخفف «گله»

gal ow - ب ورزقان «اهر» ب
 «بستان آباد» - galvân - ب سلدوز
 «رضائیه» - ایضا ب حومه رضائیه
 ۸۱۶ - گلو - (آذ)

sargalu - ب حومه «مهاباد»
 qešlâqsupur galu - ب ترکمان
 «میانه»

۸۱۷ - گله (آذ)

gela - ب حومه «مهاباد»
 gelahin - ب بستان آباد «تبریز»
 ۸۱۸ - گله = رمه (آذ)

gallabân - ب مرکزی «مرند»

۸۲۳ - گنج (آذ) gana gur - ب پلدشت «ماکو» -
 ganalu ب مرکزی «مشگین شهر»
 ۸۲۹ - گَو = دلیر (آذ)
 gavašin - ب مرکزی «سراب» -
 gavlân ب حومه رضائیه - ایضا ب
 هورانده «اهر» ایضا ب شاهپور «خوی»
 gava now - ب مرکزی «مرند» -
 gav âher - ب دهخوارقان «تبریز»
 ۸۳۰ - گوجه - (آذ)
 gowjâqalâ ب قره آغاج «مراغه»
 gewjaqonlâq ب سراسکنده «تبریز»
 ایضا ب قره آغاج «مراغه»
 ۸۳۱ - گَوَر مخفف «گاور» -
 درختی که صمغ آنرا «گاو شیر»
 گویند (آذ)
 tar gavar - ب سلوانا «رضائیه»
 ۸۳۲ - گَوَر = قبر (آذ)
 gurâbâd - شاهپور «خوی»
 pîrguri - ب کلیبر «اهر» -
 kurtâgur - ب صومای «رضائیه»
 ganagur - ب پلدشت ماکو
 ب سراسکنده «تبریز»
 ۸۳۳ = گَوَر = gowr = آتش
 پرست - گیر - مخفف گوره = بزرگ
 و خداوندگار و باین معنی در کردی
 معمول است (آذ)
 gowrašîr - ب حومه «مهاباد» -

۸۲۳ - گنج (آذ) gana gur - ب سراسکنده «تبریز»
 ایضا ب حومه «رضائیه» - ایضا ب
 دهخوارقان ganjgâh - ب سنجد
 «هر و آباد» - ایضا ب سنجد -
 ganji ب مرکزی «مراغه» -
 ganjin - ب کاغذکنان «هر و آباد»
 bâbâganja - ب حومه «رضائیه»
 ۸۲۴ - گَند = بوی بد (آذ) -
 مبدل کند؟
 gandovân - ب مرکزی «سراب»
 gandak mollâ
 ۸۲۵ - گندم - (آذ)
 gandomâbâd - ب شاهرود «هر و
 آباد» - gandom nân - ب
 «خدا آفرین»
 ۸۲۶ - گنزه = گنجه منسوب به
 «کنج»
 ganza rud - ب «خدا آفرین»
 ۸۲۷ - گنگل = هزل و ظرافت (آذ)
 باده میخوردیم گنگل میزدیم
 ز اول شب تا بوقت صبحدم
 (فرهنگ رشیدی)
 gangalâbâd - ب مرکزی «اهر»
 ۸۲۸ - گَنه = مله و کنه
 در آذربایجان این کلمه معمول است
 ganadâr - ب حومه «مهاباد» -

- ب مرکزی « اهر »
 ۸۳۴ - گوش - (آذ)
 boz guš - ب حومه « خوی » -
 xelaguš - ب صومای « رضائیه »
 zarguš - ب مرکزی « سراب »
 ۸۳۵ - گوشه - (آذ)
 gušavaq - ب مرکزی سراب -
 gušadaraq - ب مرکزی « مرند »
 ۸۳۶ - گون = بوته ایست که در
 صحرا روید و آنرا به عربی شجرة القدس
 و « قتاد » نامند - این کلمه در زبان
 فعلی آذربایجان معمول است (آذ)
 gavancek - ب مرکزی « اهر »
 gavan lu - ب ترکمان « میانه »
 ۸۳۷ - گن و گون = مخفف « گونه »
 (آذ)
 râž gun - ب اشنویه « رضائیه » -
 gona gol - ب مرکزی « مراغه »
 ۸۳۸ - گن = گن (?) شوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 در کردی اورامانی « گن » بمعنی ده
 و قریه آمده
 gan cuba - ب هوراند « اهر »
 gan gajin - ب صومای « رضائیه »
 ۸۳۹ - گه = گاه = محل و جا
 gah jik - مرکزی (مراغه)
 ۸۴۰ - گه = شاید مبدل « که »
 باشد ؟
 تبدیل «ك» به «گ» در زبان فعلی
 آذربایجان معمول است و مثلا «کشور»
 را «گشور» تلفظ میکنند
 gehrâz - ب شاهرود « هروآباد »
 ۸۴۱ - گه = شاید مبدل که « باشد »
- gohlân - ب مرکزی « مراغه »
 ۸۴۲ - گهان = gahân - گهان و
 جهان (آذ)
 vargahân - دهستانی از هوراند
 « اهر » و نام ده مرکزی آن
 ۸۴۳ - گگیر (از گرفتن)
 bâlgir - ب اشنویه « رضائیه » -
 jelowqir - ب مرکزی « اردبیل »
 dastgir - ب مرکزی « خیاو » -
 dazgir - ب سلوانا « رضائیه »
 zan gir - ب گرمی « اردبیل »
 ۸۴۴ - گیس = گیسو - (آذ)
 sargis - ب اشنویه « رضائیه »
 ۸۴۵ - گیش = شاید مبدل
 « کیش »
 bardagiš - ب حومه « رضائیه »
 ۸۴۶ - گیل و کیله = دختر (آذ)
 gilavân - ب شاهرود « هروآباد »
 gilânduz - ب سنجد « مشکین شهر »
 gilârlu - ب گرمی « اردبیل »
 ۸۴۷ - گین = علامت انصاف -
 (آذ)
 âlagin - ب قره آغاج « مراغه »
 ۸۴۸ - لا = ناحیه و جهت - تا
 لاف و هرزه گوئی - بدو معنی اول
 در کردی معمول است و در خراسان
 نیز بمعنی دوم متداول میباشد - (آذ)
 taklâ - ب گرمی « اردبیل »

- ب مرکزی « اهر »
 ۸۳۴ - گوش - (آذ)
 boz guš - ب حومه « خوی » -
 xelaguš - ب صومای « رضائیه »
 zarguš - ب مرکزی « سراب »
 ۸۳۵ - گوشه - (آذ)
 gušavaq - ب مرکزی سراب -
 gušadaraq - ب مرکزی « مرند »
 ۸۳۶ - گون = بوته ایست که در
 صحرا روید و آنرا به عربی شجرة القدس
 و « قتاد » نامند - این کلمه در زبان
 فعلی آذربایجان معمول است (آذ)
 gavancek - ب مرکزی « اهر »
 gavan lu - ب ترکمان « میانه »
 ۸۳۷ - گن و گون = مخفف « گونه »
 (آذ)
 râž gun - ب اشنویه « رضائیه » -
 gona gol - ب مرکزی « مراغه »
 ۸۳۸ - گن = گن (?) شوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 در کردی اورامانی « گن » بمعنی ده
 و قریه آمده
 gan cuba - ب هوراند « اهر »
 gan gajin - ب صومای « رضائیه »
 ۸۳۹ - گه = گاه = محل و جا
 gah jik - مرکزی (مراغه)
 ۸۴۰ - گه = شاید مبدل « که »
 باشد ؟
 تبدیل «ك» به «گ» در زبان فعلی
 آذربایجان معمول است و مثلا «کشور»
 را «گشور» تلفظ میکنند
 gehrâz - ب شاهرود « هروآباد »
 ۸۴۱ - گه = شاید مبدل که « باشد »